

Laschet: Europeaan met oog voor Nederland

[Achtergrond](#) - 16 februari 2021 - Auteur: Marja Verburg

Nu in Duitsland Armin Laschet is gekozen tot de nieuwe voorzitter van de CDU, maakt hij een grote kans Angela Merkel na de verkiezingen in september op te volgen als kanselier. Wie is deze minister-president van Noordrijn-Westfalen die straks mogelijk een belangrijke stem in de EU heeft?

Grenzen zijn voor Armin Laschet nooit een probleem geweest. Als jongen, opgroeïend in Aken, was het voor hem vanzelfsprekend naar het openluchtzwembad net over de grens in België te gaan of boodschappen te doen in Nederland. En het enthousiasme voor Europa is hem in Aken met de paplepel ingegoten, [schrijft](#) het wetenschappelijk bureau van de CDU over hem. “Laschet is in hart en nieren Europeaan”, aldus de [Süddeutsche Zeitung](#).

Laschet - op 18 februari wordt hij 60 - groeide op in een katholiek gezin. Zijn vader was een mijnwerker die zich opwerkte tot leraar en hoofd werd van een basisschool in Aken. Dat tekende ook Laschet: ervoor zorgen dat mensen hogerop komen door onderwijs ziet hij als de “grootste belofte van een open en democratische samenleving”, zei hij als minister-president van Noordrijn-Westfalen.

Dat hij de premier van een van de belangrijkste Duitse deelstaten zou worden - laat staan mogelijk kanselier van Duitsland - lag aan het begin van zijn loopbaan niet erg voor de hand. Hij studeerde rechten in München en Bonn, maar zag af van een carrière als jurist en werd journalist. Daarnaast was hij politiek actief, als medewerker van de toenmalige Bondsdagvoorzitter Rita Süßmuth, als gemeenteraadslid van Aken, waar hij met zijn vrouw en drie kinderen weer was gaan wonen, en als Bondsdaglid. Van 1999 tot en met 2005 was hij lid van het Europees Parlement om uiteindelijk in de deelstaatspolitiek van Noordrijn-Westfalen (NRW) terecht te komen. Eerst als minister, sinds 2017 als premier.

Economische ervaring

Laschet werd minister-president van een deelstaat waar het economisch slecht ging. De afgelopen vier jaar heeft hij NRW er redelijk bovenop gekregen, vertelt Ton Nijhuis, directeur van het Duitsland Instituut, in de [podcast 'Achtung Europa'](#).

“Laschet is er bijvoorbeeld in geslaagd de digitalisering goed op de agenda te zetten door die in één hand te geven.” In de bondsregering in Berlijn zijn verschillende ministeries verantwoordelijk voor digitalisering, die elkaar bovendien de tent uitvechten, zegt Nijhuis. Mocht Laschet kanselier worden, is het al “enorme winst als hij zijn model uit Noordrijn-Westfalen ook in Berlijn kan toepassen”.

'Laschet zou de geschikte persoon kunnen zijn om de modernisering van de Duitse economie in gang te zetten'

Zijn economische ervaring kan de NRW-politicus goed van pas komen, zegt Nijhuis. Duitsland krijgt de komende jaren te maken met een aantal grote economische en maatschappelijke problemen. “Het succesverhaal van Duitsland als de economische motor van Europa en de klassieke industrie die het zo goed doet, is aan zijn einde gekomen.” Er zijn flinke aanpassingen nodig in de auto-industrie, bij de energietransitie, de digitalisering en het migratie- en integratiebeleid.

Laschet zou de geschikte persoon kunnen zijn om die modernisering in gang te zetten, denkt Nijhuis. Tegelijkertijd wil Laschet daarin niet te snel gaan. Hij wil klimaatverandering tegengaan, zei hij begin dit jaar in een [debat met zijn rivalen](#) voor het CDU-voorzitterschap, maar wil daarbij wel oog houden voor de belangen van de economie. Volgend jaar worden de laatste kerncentrales in Duitsland stilgelegd, zei hij, en dan is het "extreem ambitieus" om ook de kolencentrales snel te willen sluiten. "Betaalbare en beschikbare stroom moet ergens vandaan komen."

Oost-Duitse kiezers

Hoewel Laschet nog niet is benoemd tot de lijsttrekker van de christendemocraten, is de kans groot dat hij na de Bondsdagverkiezingen in september de nieuwe kanselier wordt. De CDU/CSU staat ver voor in de [peilingen](#). Het is onwaarschijnlijk dat de Groenen, die op de tweede plaats staan, de christendemocraten nog inhalen. In peilingen over wie de [favoriete kanselierskandidaat](#) voor de CDU/CSU is, doet Markus Söder, de voorzitter van de Beierse zusterpartij CSU, het weliswaar beter dan Laschet. Maar als de CDU denkt met de eigen voorzitter de verkiezingen ook te kunnen winnen, zal ze het lijsttrekkerschap niet snel overlaten aan Söder.

Laschet: 'Juist als je uit West-Duitsland komt, moet je extra je best doen voor het Oosten'

De komende maanden zal Laschet, afkomstig uit het uiterste westen van

Duitsland, onder meer een brug moeten slaan naar de kiezers in Oost-Duitsland. Een lastige opgave. Veel Oost-Duitsers voelen zich niet verbonden met van origine West-Duitse partijen als de CDU. In Oost-Duitsland halen de rechts-nationalistische AfD en de socialistische partij Die Linke veel meer stemmen dan in West-Duitsland. De AfD is zelfs in alle Oost-Duitse deelstaten de [tweede partij](#).

Het eerste bezoek dat Laschet als voorzitter aflegde - virtueel vanwege de coronamaatregelen - was aan de CDU-afdeling in de Oost-Duitse deelstaat Saksen. Juist als je uit West-Duitsland komt, moet je extra je best doen voor het Oosten, zei Laschet tegen zijn partijgenoten daar. Hij sprak zich uit voor minder bureaucratie en meer binnenlandse veiligheid. Dat viel goed, schreef de [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#).

Merkels middenkoers

Binnen zijn partij moet Laschet het ontevreden conservatieve kamp aan zich zien te binden. In de [strijd om het voorzitterschap](#) versloeg hij zijn conservatieve rivaal Friedrich Merz nipt. De teleurgestelde Merz-aanhangers willen al heel lang af van de middenkoers die de partij onder Merkel vaart. Laschet hoort zelf juist tot de liberale CDU-vleugel en heeft zich altijd achter Merkels beleid geschaard. Maar hij geldt als een verbindende en pragmatische figuur die ook een conservatief geluid kan laten horen.

Laschet baarde deze week opzien met kritiek op Merkels coronabeleid. Deze week baarde hij opzien met kritiek op Merkels coronabeleid. De kanselier en de deelstaatpremiers - onder wie Laschet zelf - besloten vorige week strengere maatstaven te gaan hanteren voor versoepelingen van de coronamaatregelen. "Je kan niet steeds weer nieuwe grenswaarden bedenken om te verhinderen dat het leven weer plaatsvindt", [aldus Laschet](#) op een digitale, regionale CDU-bijeenkomst. Je moet ook kijken naar de schade voor de samenleving, kinderen die niet meer naar school gaan, en voor de economie, zei hij. Nu worden mensen in Duitsland behandeld "als onmondige kinderen".

Opvallende uitspraken voor een politicus die vorig jaar een paar flinke uitglijders maakte in zijn coronabeleid. Zo pleitte hij voor versoepelingen toen juist een strenger beleid aan de orde was, schaarde zich achter onderzoek dat door critici onderuit werd gehaald, had meerdere ongelukkige optredens in talkshows en boette ook aan populariteit in door het grote aantal coronabesmettingen bij slachterij Tönnies in zijn deelstaat NRW.

Ruslandversteher

In de internationale politiek zal Laschet zich nog moeten bewijzen. Volgens critici is hij als minister-president van Noordrijn-Westfalen een provinciaal met weinig internationale ervaring. Zelf ziet hij zich als “klassieke transatlanticus met een sterke focus op Europa”, schrijft [Der Spiegel](#).

Bij het opbouwen van zijn internationale contacten kan problematisch zijn dat Laschet geldt als een *Ruslandversteher* - een negatieve benaming voor mensen die begrip tonen voor de belangen van Rusland. Hij is een voorstander van de omstreden gaspijplijn [Nordstream 2](#), die Russisch gas via de Oostzee naar Duitsland moet brengen. Dat Duitsland en Europa zich daarmee afhankelijker maken van Rusland, is niet alleen tegen het zere been van veel Oost-Europese landen - en met name Oekraïne - ook de Verenigde Staten vinden dat een probleem.

Bij het opbouwen van zijn internationale contacten kan problematisch zijn dat Laschet geldt als een *Ruslandversteher*

In de [relatie met China](#) zal Laschet zich naar verwachting niet hard opstellen: hij ziet bescherming van de Duitse exportbelangen als een belangrijke taak. Die belangen zijn voor exportland Duitsland groot, met name voor de auto-industrie. In 2020 bedroeg de Duitse export naar China meer dan 100 miljard euro.

In Europa zal Laschet grotendeels Merkels koers voortzetten, is de verwachting. Hij heeft veel contacten in Frankrijk en zal in de EU veel belang hechten aan de Frans-Duitse as. “Hij is een francofiel en voelt zich heel erg verbonden met de Benelux”, aldus Nijhuis. Als Laschet straks in het Bundeskanzleramt in Berlijn terecht komt, is dat gunstig voor Nederland. “Hij heeft Nederland op zijn netvlies.”

Aan het begin van de coronapandemie, toen Duitsland zijn grenzen met een aantal buurlanden sloot, zorgde Laschet ervoor dat de grens met Nederland en België voor onder meer werkverkeer open bleef - iets dat hij begin april 2020 met gevoel voor encenering [op de grens in Vaals](#) zelf als overwinning vierde:

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/42377/laschet-europeaan-met-oog-voor-nederland>